

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia2017 r.

**w sprawie zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty umów,
których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane
instrumenty pochodne**

Na podstawie art. 116d ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, 1948 i 2260) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne;
- 2) warunki lokowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego aktywów w niewystandaryzowane instrumenty pochodne;
- 3) warunki, jakie powinny spełniać niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz podmioty będące stroną umowy ze specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego;
- 4) warunki i zasady zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego pozycji w instrumentach pochodnych;
- 5) warunki zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego

¹ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

pozycji w lokatach, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, zwanej dalej „ustawą”;

- 6) sposób ustalenia oraz maksymalną wartość ryzyka kontrahenta wynikającą z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne;
- 7) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego w instrumenty pochodne;
- 8) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy;
- 9) warunki, jakie muszą spełniać uznane indeksy;
- 10) warunki, jakie muszą spełniać indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) funduszu – rozumie się przez to specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, a w przypadku specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami – subfundusz;
- 2) kontrahencie – rozumie się przez to podmiot będący stroną umowy z funduszem, której przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne;
- 3) rozporządzeniu 231/2013 – rozumie się przez to rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz. Urz. UE L 83 z 22.03.2013, str. 1).

§ 3. 1. Fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego może zawierać transakcje, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji, przy czym aktywa te obejmują:

- 1) papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe – w przypadku gdy fundusz jest zobowiązany do fizycznej dostawy tych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub innych praw majątkowych;
- 2) środki pieniężne, płynne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwo członkowskie lub państwo należące do OECD – w przypadku gdy uregulowanie zobowiązań z tytułu rozliczeń następuje w środkach pieniężnych.

2. W przypadku opcji warunek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony, jeżeli fundusz utrzymuje aktywa odpowiednio do wymogów ust. 1 pkt 1 albo 2 na poziomie odpowiadającym iloczynowi wartości nominalnej transakcji i prawdopodobieństwa realizacji opcji, pod warunkiem opracowania i wdrożenia metodologii wyznaczania tego prawdopodobieństwa, stanowiącej składnik systemu zarządzania ryzykiem obowiązującego w towarzystwie lub zarządzającym z UE oraz dokumentowania wyznaczanych wielkości tego prawdopodobieństwa.

3. W przypadku gdy bazę instrumentu pochodnego stanowią indeksy, fundusz może zawierać transakcje, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem że indeksy te spełniają warunki, o których mowa w § 14, albo zostały wymienione w załączniku do rozporządzenia.

§ 4. Fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego może zawierać transakcje, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.

§ 5. 1. Fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego może zawierać umowy, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, pod warunkiem że:

- 1) kontrahentem jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie, lub podmiot z siedzibą w innym państwie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie Unii Europejskiej oraz wskazany w statucie funduszu;

- 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
- 3) instrumenty te mogą zostać w każdym czasie przez fundusz zbyte lub pozycja w nich zajęta może być w każdym czasie zamknięta przez transakcję równoważącą albo zlikwidowana.

2. Za rzetelną wycenę według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej uznaje się wycenę przeprowadzoną zgodnie z przepisami o rachunkowości funduszy inwestycyjnych.

§ 6. 1. Jeżeli fundusz zawiera transakcje, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, jest obowiązany ustalać wartość ryzyka kontrahenta.

2. Wartość ryzyka kontrahenta stanowi wartość ustalonego przez fundusz niezrealizowanego zysku z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne.

3. Na potrzeby wyznaczania wartości ryzyka kontrahenta, przy ustalaniu niezrealizowanego zysku nie uwzględnia się opłat ani świadczeń ponoszonych przez fundusz przy zawarciu transakcji, w szczególności wartości premii zapłaconej przy zakupie opcji.

4. Jeżeli fundusz posiada otwarte pozycje w instrumentach pochodnych z tytułu kilku transakcji z tym samym kontrahentem, wartość ryzyka kontrahenta może być wyznaczana jako dodatnia różnica niezrealizowanych zysków i strat na wszystkich takich transakcjach, o ile:

- 1) transakcje te zostały zawarte na podstawie umowy ramowej, spełniającej kryteria określone w art. 85 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, 2260 i 2261);
- 2) umowa ramowa przewiduje, że w przypadku jej rozwiązania zostanie wypłacona wyłącznie jedna kwota stanowiąca równoważność salda wartości rynkowych wszystkich tych transakcji niezależnie od tego, czy wynikające z nich zobowiązania są już wymagalne;
- 3) niewypłacalność jednej ze stron umowy ramowej powoduje lub może powodować rozwiązanie tej umowy;
- 4) warunki, o których mowa w pkt 1-3, nie naruszają przepisów prawa właściwego dla każdej ze stron umowy ramowej.

§ 7. 1. Wartość ryzyka danego kontrahenta w odniesieniu do wszystkich transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawartych z tym kontrahentem, nie może przekroczyć w przypadku:

- 1) funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego - 5% wartości aktywów funduszu, a jeżeli kontrahentem jest instytucja kredytowa, bank krajowy lub bank zagraniczny - 10% wartości aktywów funduszu;
- 2) funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego - 10% wartości aktywów funduszu, a jeżeli kontrahentem jest instytucja kredytowa, bank krajowy lub bank zagraniczny - 20% wartości aktywów funduszu.

2. Wartość ryzyka kontrahenta może podlegać redukcji o wielkość odpowiadającą wartości ryzyka kontrahenta w danej transakcji, jeżeli łącznie zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) w związku z tą transakcją kontrahent ustanowi na rzecz funduszu zabezpieczenie w środkach pieniężnych, zbywalnych papierach wartościowych lub instrumentach rynku pieniężnego;
- 2) suma wartości rynkowej zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego i wartości środków pieniężnych przyjętych przez fundusz jako zabezpieczenie będzie ustalana w każdym dniu roboczym i będzie stanowić co najmniej równowartość wartości ryzyka kontrahenta w tej transakcji;
- 3) środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie będą lokowane wyłącznie w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwo członkowskie, państwo należące do OECD, bank centralny państwa członkowskiego lub Europejski Bank Centralny lub w:
 - a) depozyty, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 3 ustawy – w przypadku funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego;
 - b) depozyty, o których mowa w art. 145 ust. 5 ustawy – w przypadku funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

3. Papier wartościowy i instrument rynku pieniężnego mogą stanowić zabezpieczenie, jeżeli łącznie zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) ich emitentem jest Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwo członkowskie, państwo należące do OECD, bank centralny państwa członkowskiego lub Europejski Bank Centralny;
- 2) podaż i popyt umożliwiają ich nabywanie i zbywanie w sposób ciągły;
- 3) są zapisane na rachunku prowadzonym przez podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym podmiot, który:
 - a) nie należy do grupy kapitałowej kontrahenta albo
 - b) należy do grupy kapitałowej kontrahenta, pod warunkiem że zabezpieczenia przed skutkami niewypłacalności tego podmiotu kształtują ryzyko posiadacza tego papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego na takim samym poziomie, jak w przypadku zapisania papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego na rachunku prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w lit. a;
- 4) ewentualne nabycie przez fundusz praw z papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego w wyniku realizacji zabezpieczeń na dzień przyjęcia zabezpieczenia nie spowoduje naruszenia:
 - a) art. 96-100 oraz art. 104 ustawy – w przypadku funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego;
 - b) art. 145-149 oraz art. 151a ustawy – w przypadku funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

§ 8. Maksymalne zaangażowanie funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego w instrumenty pochodne oraz maksymalne zaangażowanie funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy wyznacza się z zastosowaniem metody używanej do obliczania ekspozycji AFI funduszu, przy użyciu zasad określonych w art. 48c ust. 1 i 2 ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 48c ust. 3 ustawy.

§ 9. Przy stosowaniu limitów inwestycyjnych, o których mowa w art. 96-101, art. 104 oraz art. 113 ust. 4-6 ustawy, fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego jest obowiązany uwzględniać kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne w ten sposób, że:

- 1) w przypadku zajęcia przez fundusz pozycji w instrumentach pochodnych, skutkującej powstaniem po stronie funduszu zobowiązania lub prawa do sprzedaży papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego albo do spełnienia świadczenia pieniężnego wynikającego z zajętej pozycji – od wartości papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego danego emitenta znajdujących się w portfelu inwestycyjnym funduszu należy odjąć kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne, dla których bazę stanowią papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego tego emitenta;
- 2) w przypadku zajęcia przez fundusz pozycji w instrumentach pochodnych skutkującej powstaniem po stronie funduszu zobowiązania lub prawa do zakupu papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego albo do spełnienia świadczenia pieniężnego wynikającego z zajętej pozycji – do wartości papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego danego emitenta znajdujących się w portfelu inwestycyjnym funduszu należy dodać kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne, dla których bazę stanowią papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego tego emitenta.

§ 10. Przy stosowaniu limitów inwestycyjnych, o których mowa w art. 145-149 oraz art. 151a ustawy, fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego jest obowiązany uwzględniać kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne w ten sposób, że:

- 1) w przypadku zajęcia przez fundusz pozycji w instrumentach pochodnych skutkującej powstaniem po stronie funduszu zobowiązania lub prawa do sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub walut albo do spełnienia świadczenia pieniężnego wynikającego z zajętej pozycji - od wartości papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego danego emitenta lub waluty danego państwa lub euro znajdujących się w portfelu inwestycyjnym funduszu należy odjąć kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne, dla których bazę stanowią papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego tego emitenta lub kurs waluty danego państwa lub kurs euro;
- 2) w przypadku zajęcia przez fundusz pozycji w instrumentach pochodnych skutkującej powstaniem po stronie funduszu zobowiązania lub prawa do zakupu papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub walut albo do spełnienia świadczenia pieniężnego wynikającego z zajętej pozycji - do wartości papierów

wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego danego emitenta lub waluty danego państwa lub euro znajdujących się w portfelu inwestycyjnym funduszu należy dodać kwotę zaangażowania w instrumenty pochodne, dla których bazę stanowią papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego tego emitenta lub kurs waluty danego państwa lub kurs euro.

§ 11. 1. W przypadkach, o których mowa w § 9 i 10, przez kwotę zaangażowania w instrument pochodny rozumie się kwotę zaangażowania ustaloną przy użyciu zasad określonych w przepisach art. 8 ust. 2 lit. a rozporządzenia 231/2013.

2. Kwota zaangażowania w instrument pochodny, którego bazą jest kurs waluty, stosowany w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego za zmianą kursu waluty, może podlegać redukcji o kwotę odzwierciedlającą stopień, w jakim ten instrument pochodny ogranicza to ryzyko.

3. Jeżeli wartość otrzymana zgodnie z § 9 lub § 10 jest ujemna, uwzględnia się jej wartość bezwzględną.

§ 12. Jeżeli zawierane przez fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określonego dla funduszu inwestycyjnego otwartego umowy mające za przedmiot instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, mają na celu ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego z papierami wartościowymi, instrumentami rynku pieniężnego lub innymi prawami majątkowymi, które fundusz zamierza nabyć w przyszłości, fundusz może zająć pozycję w tych instrumentach pochodnych skutkującą powstaniem jego zobowiązania albo uprawnienia do zakupu papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub innych praw majątkowych albo do spełnienia świadczenia pieniężnego, w wysokości odpowiadającej wartości świadczenia w tej umowie sprzedaży, lub stosować szczególną strategię inwestycyjną z wykorzystaniem instrumentów pochodnych, której skutkiem miałyby być efekt analogiczny do zajęcia takiej pozycji, o ile łącznie zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) zawarcie planowanej transakcji nabycia papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub innych praw majątkowych jest wysoce prawdopodobne;
- 2) zajęcie takiej pozycji lub zastosowanie takiej szczególnej strategii jest uzasadnione prognozami wysokości kursów, cen lub wartości papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub innych praw majątkowych.

§ 13. Za uznane indeksy, o których mowa w art. 99 ustawy, uważa się indeksy łącznie spełniające następujące warunki:

- 1) skład indeksu uwzględnia odpowiednio wymogi rozproszenia ryzyka inwestycyjnego, o których mowa w art. 96-100 oraz art. 104 ustawy;
- 2) indeks stanowi miarodajny wskaźnik charakteryzujący rynek, do którego się odnosi, przy czym metodologia zastosowana przez podmiot ustalający skład indeksu nie powoduje wykluczenia ze składu tego indeksu największego emitenta na rynku, do którego indeks się odnosi;
- 3) wartość i skład indeksu są podawane do publicznej wiadomości;
- 4) indeks został ustalony przez wyspecjalizowany w ustalaniu indeksów podmiot organizujący, prowadzący lub analizujący obrót papierami wartościowymi, niezależny od towarzystwa zarządzającego funduszem lub zarządzającego z UE, który zarządza funduszem i prowadzi jego sprawy; jeżeli podmiot ten należy do grupy kapitałowej, w skład której wchodzi towarzystwo lub zarządzający z UE, towarzystwo lub zarządzający z UE są obowiązani wdrożyć odpowiednie procesy zarządzania konfliktem interesów.

§ 14. Indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych, będących przedmiotem umów zawieranych przez fundusz stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, powinny łącznie spełniać następujące warunki:

- 1) skład indeksu uwzględnia odpowiednio wymogi rozproszenia ryzyka inwestycyjnego, w szczególności:
 - a) zmiany ceny lub aktywność transakcyjna w odniesieniu do jednego składnika indeksu nie wpływa w sposób istotny na wartość indeksu,
 - b) jeżeli w skład indeksu wchodzi składniki, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, art. 101 i 116a ustawy, jest on zdywersyfikowany co najmniej w stopniu określonym w art. 96-100 oraz art. 104 ustawy,
 - c) jeżeli w skład indeksu wchodzi składniki inne niż określone w art. 93 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, art. 101 i 116a ustawy, jest on zdywersyfikowany w sposób równoważny określonemu w art. 96-100 oraz art. 104 ustawy;
- 2) indeks stanowi miarodajny wskaźnik charakteryzujący rynek, do którego się odnosi, w szczególności:
 - a) indeks w odpowiedni i właściwy sposób odzwierciedla wyniki reprezentatywnej grupy składników będących przedmiotem obrotu na rynku, do którego się odnosi,

- b) dokonywana jest regularna weryfikacja składu indeksu, która może skutkować zmianami tego składu dokonywanymi zgodnie z powszechnie dostępnymi kryteriami, w celu zapewnienia, że spełniony jest warunek, o którym mowa w lit. a,
 - c) składniki indeksu charakteryzują się płynnością, która w razie potrzeby umożliwia odzwierciedlenie składu indeksu;
- 3) wartość i skład indeksu są podawane do publicznej wiadomości, w szczególności:
- a) ustalanie wartości i składu indeksu jest prowadzone na podstawie odpowiednich procedur gromadzenia informacji o cenach składników indeksu, obliczania wartości indeksu oraz publikowania jego wartości, w tym procedur wyceny składników indeksu w przypadku, gdy ich cena rynkowa nie jest dostępna,
 - b) informacje dotyczące zasad obliczania indeksu, metodologii wprowadzania zmian w składzie indeksu, zmiany indeksu oraz trudności operacyjnych z terminowym dostarczeniem informacji albo poprawnością informacji są udostępniane niezwłocznie i w sposób wyczerpujący.

§ 15. Bazę instrumentu pochodnego, w tym niewystandaryzowanego instrumentu pochodnego, będącego przedmiotem lokat funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, mogą stanowić indeksy oparte o instrumenty notowane na rynku zorganizowanym zlokalizowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, państwa członkowskiego lub państwa należącego do OECD albo indeks łącznie spełniający następujące warunki:

- 1) jego skład uwzględnia odpowiednio wymogi rozproszenia ryzyka inwestycyjnego, w szczególności:
 - a) zmiany ceny lub aktywność transakcyjna w odniesieniu do jednego składnika indeksu nie wpływa w sposób istotny na wartość indeksu,
 - b) indeks składa się z co najmniej 15 składników;
- 2) stanowi on miarodajny wskaźnik charakteryzujący rynek, do którego się odnosi, w szczególności:
 - a) indeks w odpowiedni i właściwy sposób odzwierciedla wyniki reprezentatywnej grupy składników będących przedmiotem obrotu na rynku, do którego się odnosi,
 - b) dokonywana jest regularna weryfikacja składu indeksu, która może skutkować zmianami tego składu dokonywanymi zgodnie z ustalonymi kryteriami, w celu zapewnienia, że spełniony jest warunek, o którym mowa w lit. a,

- c) składniki indeksu charakteryzują się płynnością, która w razie potrzeby umożliwia odzwierciedlenie składu indeksu w stopniu wystarczającym do zastosowania przez fundusz strategii zabezpieczającej przed zmianami wartości indeksu;
- 3) wartość i ogólne zasady konstrukcji indeksu są udostępniane do publicznej wiadomości.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM, LEGISLACYJNYM
I REDAKCYJNYM

Monika Studzińska - Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie zawartego w art. 116d ustawy 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, 1948 i 2260), „ustawa”, upoważnienia do wydania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych rozporządzenia określającego:

- 1) warunki zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
- 2) warunki lokowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, aktywów w niewystandaryzowane instrumenty pochodne,
- 3) warunki, jakie powinny spełniać niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz podmioty będące stroną umowy ze specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego,
- 4) warunki i zasady zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, pozycji w instrumentach pochodnych,
- 5) warunki zajmowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, pozycji w lokatach, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy,
- 6) sposób ustalenia oraz maksymalną wartość ryzyka kontrahenta wynikającą z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne,
- 7) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, w instrumenty pochodne,
- 8) sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy,

9) warunki, jakie muszą spełniać uznane indeksy,

10) warunki, jakie muszą spełniać indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych

– w celu zapewnienia ochrony interesów uczestników specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, mając na względzie możliwość stosowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych dla funduszu inwestycyjnego otwartego albo funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Przepisy art. 116a-116c ustawy określają normy materialnoprawne regulujące zasady inwestowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty w instrumenty pochodne oraz prawa majątkowe określone w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy. W tym zakresie, art. 116a-116b ustawy regulują kwestię zawierania umów mających za przedmiot instrumenty pochodne przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego. Natomiast art. 116c reguluje kwestię dokonywania lokat w instrumenty pochodne oraz prawa majątkowe, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty stosujący zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Jak wynika z art. 116d ustawy, minister właściwy do spraw instytucji finansowych upoważniony jest do wydania rozporządzenia regulującego szczegółowe zasady odnoszące się do wykorzystywania instrumentów pochodnych i praw majątkowych, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy w działalności prowadzonej przez specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, w celu zapewnienia ochrony interesów uczestników specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, mając na względzie możliwość stosowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych dla funduszu inwestycyjnego otwartego albo funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Zgodnie z dotychczasowym porządkiem prawnym, w zakresie szczegółowych zasad odnoszących się do wykorzystywania instrumentów pochodnych w działalności prowadzonej przez specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte zastosowanie znajdowały rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zawierania przez fundusz inwestycyjny otwarty umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne (Dz. U. poz. 537) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie dokonywania przez fundusz inwestycyjny zamknięty lokat, których przedmiotem są instrumenty pochodne oraz niektóre prawa

majątkowe (Dz. U. poz. 536) – odpowiednio, w zależności od tego, czy fundusz stosował zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, czy też funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

W związku z faktem, że w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi przewidziano odrębną delegację ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do wydania rozporządzenia odnoszącego się do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, oraz mając na uwadze brak możliwości dalszego stosowania w odniesieniu do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych przepisów rozporządzenia *w sprawie zawierania przez fundusz inwestycyjny otwarty umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne*, odwołujących się do pojęcia całkowitej ekspozycji, która zgodnie z ustawą nie znajduje zastosowania w odniesieniu do alternatywnych funduszy inwestycyjnych, w tym specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, niezbędne jest określenie regulacji w tym zakresie odnoszących się do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych.

Mając przy tym na uwadze kształt zawarty w art. 116a-116c ustawy przepisów materialnoprawnych regulujących zasady inwestowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty w instrumenty pochodne oraz prawa majątkowe określone w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy, które zostały sformułowane w sposób analogiczny do przepisów art. 94 (przepisy regulujące zasady inwestowania przez fundusz inwestycyjny otwarty w instrumenty pochodne) oraz art. 154 ustawy (zasady nabywania instrumentów pochodnych przez fundusze inwestycyjne zamknięte), a także mając na uwadze, że zasadne jest utrzymanie dotychczasowego poziomu ochrony interesu uczestników specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, proponuje się, aby przepisy nowego rozporządzenia co do zasady odzwierciedlały dotychczasowe regulacje odnoszące się do funduszy inwestycyjnych otwartych i funduszy inwestycyjnych zamkniętych, z uwzględnieniem specyfiki specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego jako alternatywnego funduszu inwestycyjnego oraz z uwzględnieniem możliwości stosowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych dla funduszu inwestycyjnego otwartego albo funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

W § 3 - 15 projektowanego rozporządzenia ustanowiono regulacje dotyczące w szczególności obowiązku utrzymywania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty części aktywów na poziomie zapewniającym realizację transakcji mających za przedmiot

instrumenty pochodne, sposobu ustalenia oraz maksymalnej wartości ryzyka kontrahenta wynikającego z transakcji mających za przedmiot niewystandaryzowane instrumenty pochodne, sposobu wyznaczenia maksymalnego zaangażowania funduszu w instrumenty pochodne oraz w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 6 ustawy, warunków, jakie muszą spełniać uznane indeksy oraz warunków, jakie muszą spełniać indeksy stanowiące bazę instrumentów pochodnych.

Regulacje te skonstruowano w odniesieniu do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, jak również stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego – w sposób analogiczny do obowiązujących dotychczas przepisów zawartych w rozporządzeniach dotyczących, odpowiednio, funduszy inwestycyjnych otwartych i funduszy inwestycyjnych zamkniętych, z następującymi zastrzeżeniami:

1. w § 3 projektowanego rozporządzenia odniesienie do spółki zarządzającej występujące w przepisach rozporządzenia dotyczącego funduszy inwestycyjnych otwartych zastąpiono odniesieniem do zarządzającego z UE, który pełni w stosunku do specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego rolę analogiczną do tej, jaką spółka zarządzająca w stosunku do funduszu inwestycyjnego otwartego (por. art. 4 ust. 1a-1b ustawy);
2. w § 8 projektowanego rozporządzenia uwzględniono zmieniony w stosunku do wynikającego z dotychczas obowiązujących przepisów sposób wyznaczania maksymalnego zaangażowania funduszu w instrumenty pochodne oraz prawa majątkowe określone w art. 145 ust. 1 pkt 6 ustawy. Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu maksymalne zaangażowanie funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego w instrumenty pochodne oraz maksymalne zaangażowanie funduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego w lokaty, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy wyznacza się z zastosowaniem metody stosowanej do obliczania ekspozycji AFI funduszu, przy użyciu zasad określonych w art. 48c ust. 1 i 2 ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 48c ust. 3 ustawy.

W tym zakresie, zastosowane w dotychczas obowiązujących rozporządzeniach dotyczących funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych odwołanie do całkowitej ekspozycji, wyznaczonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 48a pkt 1 ustawy zostało zastąpione odwołaniem do

ekspozycji AFI, ustalonej przy użyciu zasad określonych w art. 48c ust. 1 i 2 ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 48c ust. 3 ustawy. Ratio legis powyższej regulacji jest dostosowanie sposobu pomiaru maksymalnego zaangażowania w instrumenty pochodne do metod pomiaru ekspozycji na ryzyko wynikających z przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz. Urz. UE L 83 z 22.03.2013, str. 1) („rozporządzenie 231/2013”), mających bezpośrednie zastosowanie w odniesieniu do towarzystw funduszy inwestycyjnych zarządzających specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi, przy utrzymaniu dotychczasowego poziomu ochrony interesu uczestników specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych.

Jak wynika z art. 48c ust. 1 i 2 ustawy system zarządzania ryzykiem w towarzystwie prowadzącym działalność w zakresie zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi zapewnia, aby w żadnym momencie ekspozycja AFI wyliczona przy zastosowaniu metody określonej w art. 8 rozporządzenia 231/2013, nie przekraczała określonego w procedurach obowiązujących w towarzystwie limitu ekspozycji AFI, przy czym towarzystwo, odrębnie dla każdego zarządzanego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego lub funduszu inwestycyjnego zamkniętego, oblicza wartość ekspozycji AFI, w każdym dniu roboczym, co najmniej raz dziennie.

Przepis § 8 projektowanego rozporządzenia dostosowuje sposób wyznaczenia maksymalnego zaangażowania funduszu w instrumenty pochodne oraz w prawa majątkowe, o których mowa w art. 145 ust. 1 pkt 6 do metod pomiaru ekspozycji na ryzyko wynikających z przepisów rozporządzenia 231/2013, mających bezpośrednie zastosowanie w odniesieniu do towarzystw funduszy inwestycyjnych zarządzających specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi, przy jednoczesnym zachowaniu wysokości tego ograniczenia inwestycyjnego na poziomie analogicznym do obowiązującego na podstawie dotychczasowych przepisów, co zapewnia utrzymanie dotychczasowego poziomu ochrony interesu uczestników specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych;

3. w przepisach § 9 i § 10 projektowanego rozporządzenia, regulujących sposób uwzględniania zaangażowania wynikającego z instrumentów pochodnych przy stosowaniu limitów inwestycyjnych wynikających z ustawy uściślono zakres

przedmiotowy regulacji w ten sposób, aby obejmowała ona zajęte przez fundusz pozycje w instrumentach pochodnych skutkujące nie tylko zobowiązaniem, ale również prawem do sprzedaży lub zakupu papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego (niesymetryczne instrumenty pochodne).

W tym zakresie podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 116a ust. 4, art. 116b ust. 4 oraz art. 116c ust. 1 i 3 ustawy przy stosowaniu limitów inwestycyjnych należy uwzględniać wartość instrumentów stanowiących bazę instrumentów pochodnych, niezależnie od tego, czy konstrukcja tych instrumentów pochodnych zakłada prawo, czy też obowiązek spełnienia określonego świadczenia. Tym samym, za uzasadnione należy uznać określenie konkretnego sposobu, w jaki należy uwzględniać kwoty zaangażowania w instrumenty pochodne przy stosowaniu limitów inwestycyjnych również w odniesieniu do niesymetrycznych instrumentów pochodnych, tak aby zapewnić właściwy pomiar i ograniczanie ryzyka inwestycyjnego związanego między innymi z wahaniami wartości rynkowej instrumentów stanowiących bazę takich instrumentów pochodnych.

Ponadto, w odniesieniu do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego uściślono zakres przedmiotowy regulacji w ten sposób, aby obejmowała ona zajęte przez fundusz pozycje w instrumentach pochodnych, których bazę stanowią kursy walut. W tym zakresie podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 116c ust. 1 i 3 ustawy przy stosowaniu limitów inwestycyjnych należy uwzględniać wartość aktywów stanowiących bazę instrumentów pochodnych, niezależnie od tego czy ich bazę stanowią papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego, czy też kursy walut. Tym samym, za uzasadnione należy uznać określenie konkretnego sposobu, w jaki należy uwzględniać kwoty zaangażowania w instrumenty pochodne przy stosowaniu limitów inwestycyjnych również w odniesieniu do instrumentów pochodnych opartych o kursy walut, tak aby zapewnić właściwy pomiar i ograniczanie ryzyka rynkowego związanego z wahaniami wartości instrumentów stanowiących bazę takich instrumentów pochodnych;

4. w przepisie § 11 ust. 1 projektowanego rozporządzenia uściślono znaczenie pojęcia „kwota zaangażowania” użytego w § 9 i § 10 projektowanego rozporządzenia, regulujących sposób uwzględniania kwot zaangażowania wynikających z instrumentów pochodnych przy stosowaniu limitów inwestycyjnych. Ustalenie definicji normatywnej pojęcia „kwota zaangażowania” jest niezbędne z uwagi na fakt, że w odniesieniu do specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych nie

znajdzie zastosowania dotychczas wykorzystywana w tym przypadku definicja tego pojęcia, wynikająca z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych (Dz. U. poz. 538).

Tym samym niezbędne jest, aby projektowana regulacja objaśniała sposób ustalenia kwoty zaangażowania przy użyciu aparatu pojęciowego spójnego z rozporządzeniem 231/2013, znajdującego bezpośrednie zastosowanie w odniesieniu do towarzystw funduszy inwestycyjnych zarządzających specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi, tak aby kwota ta mogła zostać wyznaczona w ramach systemu zarządzania ryzykiem funkcjonującym w towarzystwie funduszy inwestycyjnych. Mając na uwadze powyższe, a także cel projektowanej regulacji, jakim jest ustalenie kwoty zaangażowania w instrument pochodny jako wartości równoważnej pozycji w instrumencie stanowiącym bazę instrumentu pochodnego, za właściwe należy uznać użycie w tym celu zasad określonych w przepisach art. 8 ust. 2 lit. a rozporządzenia 231/2013;

5. w przepisie § 11 ust. 2 projektowanego rozporządzenia wprowadzono możliwość redukcji kwot zaangażowania w instrumenty pochodne, których bazą jest kurs waluty, w wyniku potraktowania tych instrumentów pochodnych jako pozycji zabezpieczających w odniesieniu do lokat, które to ryzyko generują. *Ratio legis* powyższej regulacji stanowi umożliwienie specjalistycznemu funduszowi inwestycyjnemu otwartemu stosującemu zasady i ograniczenia inwestycyjne funduszu inwestycyjnego otwartego efektywnego zabezpieczania ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut, wynikającego ze składników aktywów funduszu denominowanych w walucie obcej przy zastosowaniu instrumentów pochodnych, biorąc pod uwagę ograniczenie inwestycyjne na udział w aktywach funduszy waluty obcej jednego państwa lub euro wynikające z art. 145 ust. 7 w związku z art. 154 ust. 1 ustawy;
6. w przepisie § 11 ust. 3 projektowanego rozporządzenia doprecyzowano sposób postępowania przy stosowaniu limitów inwestycyjnych z uwzględnieniem kwot zaangażowania w instrumenty pochodne w przypadku, gdy wartość ustalona w sposób określony § 9 lub § 10 projektowanego rozporządzenia będzie ujemna.

Mając na uwadze, iż projektowane przepisy, co do zasady, odzwierciedlają dotychczasowe regulacje odnoszące się do zasad inwestowania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty w instrumenty pochodne, założono iż rozporządzenia wejdzie w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie z uwagi na znikomy zakres zmian obowiązujących

przepisów w ww. zakresie odstąpiono od wynikającej z postanowień uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205) zasady ustalania na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca daty wejścia w życie przepisów określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawiania jej organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt rozporządzenia nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Rozwoju i Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006). projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

WYKAZ INDEKSÓW

- 1) All Ords - w Związku Australijskim;
- 2) ATX - w Republice Austrii;
- 3) BEL20 - w Królestwie Belgii;
- 4) CAC40 - w Republice Francuskiej;
- 5) DAX - w Republice Federalnej Niemiec;
- 6) DJ Euro STOXX 50 - indeks międzynarodowy;
- 7) Dow Jones Ind. Av. - w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 8) EOE25 - w Królestwie Niderlandów;
- 9) Euronext 100 - indeks międzynarodowy;
- 10) FTSE100 - w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 11) FTSE mid250 - w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej;
- 12) Hang Seng - w Specjalnym Regionie Administracyjnym Hongkong;
- 13) IBEX35 - w Królestwie Hiszpanii;
- 14) IPC Index - w Meksykańskich Stanach Zjednoczonych;
- 15) MIB 30 - w Republice Włoskiej;
- 16) NASDAQ - w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 17) Nikkei225 - w Japonii;
- 18) OMX - w Królestwie Szwecji;
- 19) S&P500 - w Stanach Zjednoczonych Ameryki;
- 20) Sao Paulo - Bovespa - w Federacyjnej Republice Brazylii;
- 21) SMI - w Konfederacji Szwajcarskiej;
- 22) TSE35 - w Kanadzie;
- 23) WIG20 - w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 24) WIG20TR - w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 25) mWIG40 - w Rzeczypospolitej Polskiej.